

Nieuwsbrief Leefmilieu

Jaargang 23 nummer 1

Maart 2025

Voor u ligt een goed gevulde Nieuwsbrief met hoopvol nieuws op verschillende onderwerpen waar we ons mee bezig houden. En een overzicht van het stikstofdossier, waarbij als de inkt droog is, eigenlijk alweer een nieuwe versie geschreven moet worden. Op dit dossier volgen de ontwikkelingen elkaar razendsnel op, maar tegelijkertijd staat het ook compleet stil. Dit vraagt om toelichting, die Johan Vollenbroek ons zal geven in een presentatie op 11 april.

De e-mail versie van de Nieuwsbrief wordt kosteloos aan alle belangstellenden toegezonden. Wilt u ook op de verzendlijst, mail dan naar burgernetwerk@leefmilieu.nl.

U kunt ook lid worden van Leefmilieu, een lidmaatschap kost maar 10 euro per jaar.

Inhoud van de Nieuwsbrief

1. Presentatie '(juridische) ontwikkelingen stikstofdossier' door Johan Vollenbroek
2. Stikstofdossier: enkele belangrijke momenten in de afgelopen maanden
3. Ctgb teruggefloten: beoordeling pesticide Dagonis moet opnieuw
4. Voor lelieteelt bij Natura 2000 is voortaan een vergunning nodig
5. Kaalkap als bosbeheersmaatregel is nu echt verleden tijd
6. Geen bloembollentelers in de buurt van Gelderse drinkwatergebieden

1. Presentatie '(juridische) ontwikkelingen stikstofdossier' door Johan Vollenbroek

In het volgende artikel staat een aantal van de recente ontwikkelingen in het stikstofdossier beschreven. Goed om een en ander weer op een rijtje te krijgen, maar een nog veel nauwkeuriger duiding kan Johan Vollenbroek ons geven. Op vrijdagmiddag 11 april 2025 zal Johan een presentatie geven over de stand van zaken en welke stappen het kabinet zou moeten zetten om uit deze impasse te komen.

Datum: vrijdag 11 april 2025
Tijd: 15.00 – 16.00
Locatie: Wijkcentrum De Biezantijn, Waterstraat 146, 6541 TN Nijmegen
Toegang: gratis
Aanmelden: aanmelden via burgernetwerk@leefmilieu.nl

2. Stikstofdossier: enkele belangrijke momenten in de afgelopen maanden

Rechterlijke uitspraken, verlopen deadlines en meer dwingen het kabinet om snel met oplossingen te komen. De hiervoor ingerichte ministeriële commissie heeft echter alweer vertraging aangekondigd..... een overzicht van de afgelopen maanden:

18 december 2024

Raad van State uitspraak Amercentrale en Rendac stelt dat intern salderen niet gebruikt mag worden in de voortoets van een project. De stikstofruimte die er in een vergunning zit, mag dus niet op voorhand gebruikt worden om de stikstofemissies van het nieuwe project 'weg te strepen' en daarmee te stellen dat er geen significante effecten zullen zijn. Voor elk project zelf moet beoordeeld worden of er significante effecten kunnen zijn! Hiermee zijn terugwerkend vele projecten van start gegaan zonder nieuwe vergunningen, terwijl dit wél had gemoeten. Er is

voor elk nieuw project dus een beoordeling nodig, waar dit voorheen niet gedaan werd. Hiermee is een nieuwe groep bedrijven ontstaan die ten onrechte geen vergunning heeft, een nieuwe groep 'PAS-melders' dus.

27 januari 2025

Greenpeace wint rechtszaak tegen De Staat. De Nederlandse Staat handelt onrechtmatig door de verslechtering van de

GREENPEACE

stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden niet tijdig te stoppen en de wettelijke stikstofdoelen voor 2025 niet, en voor 2030 zeer waarschijnlijk niet, te halen. Dat volgt uit een uitspraak in een civielrechtelijke procedure bij de rechtbank Den Haag tussen Greenpeace en de Staat. De rechtbank beveelt de Staat zich aan zijn stikstofdoel voor 2030 te houden, wat betekent dat de Staat 50 procent van de oppervlakte van de stikstofgevoelige natuur uiterlijk op 31 december 2030 onder de grenswaarde/Kritische Depositie Waarde moet brengen. Daarbij moet de Staat voorrang geven aan de meest kwetsbare natuur. De rechtbank oordeelt dat de Staat dit vonnis direct moet uitvoeren, ook ingeval van hoger beroep.

14 februari 2025

Wiersma stelt dat een nieuwe ondergrens voor stikstof van 1 mol per hectare (factor 200 hoger dan huidige ondergrens) door de wetenschap ondersteund wordt. Al heel snel laten wetenschappers weten dat dit niet het geval is. Er is veel discussie over deze ondergrens. Het rapport van de wetenschappers die het voorstel beoordeeld hebben, houdt de minister geheim. Geen discussie is er over het feit dat de stikstofuitstoot hiermee zou toenemen en dus de belasting op de Natura2000 gebieden ook. Waar die stikstofruimte vandaan zou moeten komen is een groot vraagteken.

28 februari 2025

Einddatum 'legalisatieprogramma PAS-meldingen'. Dit programma is mislukt. Er is geen legalisatie tot stand gekomen. Hiermee staat de weg open om

**PAS-meldingen
en handhaving**

handhavingsverzoeken te doen voor bedrijven die met een PAS-melding in werking zijn. Maar minister Wiersma had een nieuw wetsvoorstel naar de Raad van State gestuurd voor advies....

10 maart 2025

Raad van State fileert dit wetsvoorstel (legalisering PAS-projecten) van Wiersma:

- Er wordt niet duidelijk gemaakt waar de stikstofruimte vandaan moet komen voor de legalisering. Bronmaatregelen ontbreken;
- Voorstel is onvoldoende concreet: maatregelenpakket om doelstellingen te halen ontbreekt;
- Term 'legaliseren' wordt in wetsvoorstel op twee manieren uitgelegd;
- Gesuggereerd wordt dat door deze wetswijziging het weigeren handhavend op te treden bij bedrijven met een PAS-melding stand zal houden bij de rechters. De Raad van State betwijfelt dit zeer.

We kunnen alleen maar hopen dat de plannen die de nieuwe, speciale ministeriële commissie opstelt van hogere kwaliteit zijn dan wat er tot nu toe uit de hoge hoeden getoverd is.

3. Ctgb teruggefloten: beoordeling pesticide Dagonis moet opnieuw

Op 16 januari 2025 deed het CBb (College van Beroep voor het bedrijfsleven) uitspraak over het beroep van PAN Europe tegen de goedkeuring van het pesticide Dagonis door het Ctgb (College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden). De beoordeling van Dagonis door het Ctgb moet opnieuw.

PAN Europe bestreed de toelating van Dagonis, omdat het Ctgb nieuwe wetenschappelijke informatie over de hormoonontregelende eigenschappen van het ingrediënt difenoconazool niet

had meegenomen in de beoordeling. Het Ctgb en de toelatingshouder BASF waren van mening dat die nieuwe informatie bij deze toelating niet meer aan de orde hoefde te komen.

Bij de motivering van het besluit verwees het CBB naar de eerdere uitspraken van het Europees hof over deze zaak op 25 april 2024. Dat stelde, naar aanleiding van de vragen van het CBB, dat bij de toelating van een middel rekening moet worden

gehouden met alle beschikbare wetenschappelijke en technische kennis die tot op het moment van besluitvorming op het bezwaarschrift, beschikbaar is. Zie ook ons [eerdere artikel over deze zaak](#).

Deze uitspraak van het CBB heeft grote gevolgen voor het werk van het Ctgb en voor de toelating van pesticiden in Nederland. Het Ctgb moet nu voortaan alle beschikbare technische en wetenschappelijke kennis meenemen, tot op het moment van het besluit op een bezwaarschrift.

Ook kan het Ctgb de beoordeling van specifieke eigenschappen van de werkzame stoffen in pesticiden niet langer achterwege laten met het argument dat die eigenschappen bij de toelating van de werkzame stof al door de Europese Commissie zijn beoordeeld.

Lees hier de uitspraak van het CBB over deze zaak
<https://tinyurl.com/CBb-dagonis>

Zie ook ons eerdere artikel: Europees hof: Nederlands toelatingsbeleid pesticiden deugt niet
<https://tinyurl.com/LM-toelatingsbeleid>

4. Voor lelieteelt bij Natura 2000 is voortaan een vergunning nodig

Een vergunning en natuurtoets zijn verplicht voor lelievelden die worden bespoten en bij Natura 2000 liggen. Dat volgt uit de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 6 maart jl over een zaak die het burgerinitiatief Meten=Weten heeft aangespannen tegen de provincie Drenthe.

In 2022 heeft Meten = Weten de provincie Drenthe gevraagd het gebruik van bestrijdingsmiddelen te handhaven bij lelieteelt aan de Pastoorzandweg in Geeuwenbrug. Deze percelen liggen bij de Natura 2000-gebieden het Drents-Friese Wold en het Leggelderveld. Meten=Weten gaf in haar handhavingsverzoek aan dat gebruik van bestrijdingsmiddelen bij het telen van lelies negatieve effecten kan hebben op Natura 2000-gebieden, en dat daarom een vergunning verplicht is. De provincie Drenthe gaf als verdediging aan dat het teeltseizoen bijna voorbij was en de lelies geoogst. Echter de rechter gaf in zijn uitspraak aan dat lelieteelt als wisselteelt plaatsvindt en dat het daarom aannemelijk is dat op het genoemde perceel in de toekomst opnieuw lelieteelt zal plaatsvinden. Een negatief effect door bespuitingen op de naastgelegen Natura 2000-gebieden kan niet op voorhand worden uitgesloten. Dan is er een vergunningplicht vereist, volgens de uitspraak van de rechtbank. De rechtbank ging niet mee in het verweer van de provincie dat lelieteelt onder bestaand agrarisch gebruik valt. Volgens Meten=Weten heeft deze uitspraak niet alleen effect op sierteelt, maar op alle teelten waar bestrijdingsmiddelen worden gebruikt en deze negatieve effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden. Alle telers die bestrijdingsmiddelen willen gaan gebruiken moeten nu een

aanvraag doen voor een vergunning. De provincie moet dan een ontwerpbesluit ter inzage leggen, waarmee alle omwonenden vooraf inzicht krijgen waar lelies geteeld worden. Zij kunnen dan een zienswijze indienen en bezwaar maken, aldus Meten=Weten. Leefmilieu vindt dat een vergunningplicht bij alle percelen rond Natura 2000-gebieden waar bestrijdingsmiddelen worden gebruikt, dient te gelden.

Uitspraak Rechtbank Noord-Nederland:

<https://tinyurl.com/Vergunningplicht-lelielteelt>

5. Kaalkap als bosbeheersmaatregel nu echt verleden tijd

De brancheorganisatie Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) heeft begin maart haar hoger beroep bij de Raad van State tegen de uitspraak van rechtbank Gelderland inzake een verbod op kaalkap van bos ingetrokken. De minister van LNNV had kaalkap tot 2 hectare als bosbeheersmaatregel aanvankelijk goedgekeurd, als onderdeel van de Gedragscode Soortenbescherming Bossen. Een groep milieu- en natuurorganisaties waaronder Leefmilieu ging hiertegen met succes in beroep, waarop de VBNE hoger beroep instelde. Waarom de VBNE het hoger beroep nu heeft ingetrokken is niet bekend. Mogelijk omdat de brancheorganisatie inschat dat hoger beroep niet te winnen valt door de sterke ecologische argumenten van de milieu- en natuurorganisaties. Door de intrekking dienen bouseigenaren voor kaalkap voortaan een officiële natuurvergunning bij provincies aan te vragen. Hierdoor hebben belanghebbenden voortaan ook de mogelijkheid tot inspraak over eventuele kaalkap. Het verkrijgen van een vergunning voor kaalkap door bouseigenaren is echter aanzienlijk moeilijker geworden, nu de rechtbank Gelderland de ecologische bezwaren tegen kaalkap en de schadelijke effecten voor de biodiversiteit gegrond acht. Leefmilieu is erg blij met de intrekking van het hoger beroep. Kaalkap werd door de bosbouwsector vreemd genoeg voorgesteld als natuurbeschermingsmaatregel. Dat is nu verleden tijd. Terreinbeheerders en bouseigenaren kunnen met zogenoemde selectieve kap hun bossen veel natuurvriendelijker beheren, stelt Leefmilieu. Daarbij wordt een enkele boom selectief gekapt, en geen vlaktes tot 2 hectares tegelijk. Selectieve kap levert veel minder schade voor de natuur en levert juist meer biodiverse bossen op.

Zie ook ons artikel: Natuurorganisaties winnen rechtszaak tegen kaalkap

<https://tinyurl.com/Kaalkap-afgevozen>

Lees ook het rapport over de ecologische effecten van kaalkap

<https://tinyurl.com/Effecten-kaalkap>

6. Geen bloembollentelers in de buurt van Gelderse drinkwatergebieden

In Gelderland zijn telers van bloembollen niet welkom in de buurt van Gelderse drinkwatergebieden. Provinciale Staten van Gelderland hebben begin februari besloten deze bedrijven te weren, omdat bij deze teelt veel bestrijdingsmiddelen gebruikt worden. Vervuiling van grondwater is dan een risico. Biologische telers zijn nog wel welkom. Leefmilieu vindt dat dit besluit navolging verdient in andere provincies. Bij de bollenteelt worden veel bestrijdingsmiddelen gebruikt. Veel meer dan in gemiddeld in de tuinbouw aangezien bloembollen niet als voedsel worden gebruikt.

